

Державна податкова
служба України

Головне управління ДПС у Чернігівській області

**До уваги суб'єктів господарювання, які уклали
зовнішньоекономічні договори (контракти) з нерезидентами
Республіки Польща та/або проводять операції з експорту та
імпорту товарів, транспортування яких здійснюється через
польсько-український кордон!**

Частиною першою статті 13 Законом України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII «Про валюту і валютні операції» (далі – Закон № 2473) визначено, що Національний банк України (далі – НБУ) має право встановлювати граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, а також винятки та (або) особливості запровадження цього заходу захисту для окремих товарів та (або) галузей економіки.

Відповідно до частини другої статті 13 Закону № 2473 у разі встановлення НБУ граничного строку розрахунків за операціями резидентів з експорту товарів грошові кошти підлягають зарахуванню на рахунки резидентів у банках України у строки, зазначені в договорах, але не пізніше строку та в обсязі, встановлених Національним банком України.

У разі встановлення НБУ граничного строку розрахунків за операціями резидентів з імпорту товарів їх поставка має здійснюватися у строки, зазначені в договорах, але не пізніше встановленого НБУ граничного строку розрахунків з дня здійснення авансового платежу (попередньої оплати) (частина третя статті 13 Закону № 2473).

Частиною шостою статті 13 Закону № 2473 визначено, у разі якщо виконання договору, передбаченого частинами другою або третьою цієї статті, зупиняється у зв'язку з виникненням форс-мажорних обставин, перебіг строку розрахунків, встановленого згідно з частиною першою цієї статті, та нарахування пені відповідно до частини п'ятої цієї статті зупиняється на весь період дії форс-мажорних обставин та поновлюється з дня, наступного за днем закінчення дії таких обставин.

Підтвердженням виникнення та закінчення дії форс-мажорних обставин є відповідна довідка уповноваженої організації (органу) країни розташування сторони зовнішньоекономічного договору (контракту) або третьої країни відповідно до умов цього договору (контракту).

Водночас сам по собі факт існування форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) не звільняє як від відповідальності за

невиконання зобов'язань, передбачених умовами договору, так і обов'язків, обумовлених законодавчими та іншими нормативно-правовими актами.

Відповідно до діючого законодавства України документом, що підтверджує настання форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), є сертифікат, виданий Торгово-промисловою палатою України (далі – ТПП) або уповноваженою нею регіональною ТПП.

Суб'єкт господарювання, який порушує зобов'язання за контрактом (договором) або зобов'язання, обумовлені законодавчими та іншими нормативно-правовими актами, має право звернутися до компетентного органу (ТПП) країни, де виникла обставина (блокада, страйк та інші обмеження), для отримання відповідного документа про підтвердження форс-мажорних обставин та їх тривалість.

Польсько-українська господарча палата формує та видає документи відповідно до вимог законодавства Республіки Польща, яке регулює зміст і форму документа. У Республіці Польща засвідчення форс-мажорних обставин здійснюється шляхом надання висновку – Підтвердження форс-мажорних обставин (Potwierdzenia fors-mażoru).

Поряд з цим підтвердження Польсько-української господарчої палати не є підставою для зупинення перебігу граничного строку розрахунків, установленого згідно з частиною першою статті 13 Закону № 2473, та нарахування пені відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону № 2473.

Державна податкова служба України наголошує, що у разі виникнення у резидента України форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), які є надзвичайними та невідворотними, що унеможливають дотримання ним граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, встановлених НБУ, йому слід звернутися до Торгово-промислової палати України або уповноваженої регіональної ТПП із заявою про засвідчення таких обставин.

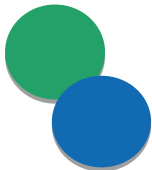
При цьому ТПП у разі отримання заяви резидента України, який порушує зобов'язання за дотримання граничних строків розрахунків внаслідок форс-мажорних обставин на території Республіки Польща, для встановлення причинно-наслідкового зв'язку між обставинами/подією і неможливістю виконання своїх конкретних зобов'язань обов'язково бере до уваги підтвердження компетентного органу (ТПП), зокрема, Польської торгово-промислової Палати та/або Польсько-української господарчої палати.

Отже, форс-мажор не є автоматичною підставою для звільнення від виконання зобов'язань та зупинення граничних строків розрахунків і нарахування пені, відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону № 2473, стороною договору має бути підтверджено не лише факт настання форс-мажорних обставин, а їх вплив на

виконання/неможливість виконання договірних/контрактних зобов'язань.

Крім того, сертифікат ТПП України може підтверджувати факт настання обставин непереборної сили та містити висновок щодо впливу цієї події на можливість виконання резидентом або нерезидентом конкретних зобов'язань, але контролюючий орган вправі брати до уваги такий сертифікат лише за наявності підстав вважати, що невиконання зобов'язань виникло саме за таких обставин, про які зазначено в сертифікаті.

Більш детально ознайомитись з інформацією за покликанням:
<https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/837840.html>

Контакт-центр ДПС України: 0-800-501-007. Сервіс "Пульс" 0800-501-007.
Вебпортал ДПС: <https://tax.gov.ua/>, субсайт Головного управління ДПС
у Чернігівській області: <https://ch.tax.gov.ua/>.
14000, Чернігів, вул. Ремісника, 11, тел.: (0462) 652-300

